

TEMA 2

LA DIMENSIÓ CULTURAL DE LA SOCIETAT

ÍNDEX DEL TEMA 2

- El concepte de cultura. Origen i ús.
- El concepte humanista
- El concepte antropològic
- El concepte sociològic
- L'anàlisi estructural de la cultura
- Cultura i patrimoni cultural

EL CONCEPTE DE CULTURA

- Concepte **humanista** (des dels segles XVII-XVIII): jerarquització.
- Concepte **antropològic** (des del segle XIX): relativització.
- Concepte **sociològic** (des del segle XX): estructuració.
- Cultura i **patrimoni cultural**.

EL CONCEPTE DE CULTURA

- Cultura: ordre en el caos i producció simbòlica de significats.
- Cultura: polisèmia de significats.
- Concepte clàssic: conreu de l'ànima.
- Renaixement:
 - Hàbit de la ment (individu-educació).
 - Resultat d'un procés (objecte artístic-creativitat).
 - Desenvolupament d'una societat (civilització/natura).

EL IMPERIO ROMANO

José I. Lago

Roma

www.historialago.com

EL CONCEPTE HUMANISTA

- Classisme, etnocentrisme, idealisme i nacionalisme (**perfecció humana**).
- Concepte jeràrquic i piramidal
- Ideologia de l'excel·lència com a **estratègia de distinció social** (elits burgeses europees).
- **Cultura**: processual, selectiva, normativa o canònica, carismàtica, jerarquitzadora o estratificadora, crítica, fràgil o vulnerable.
- **Limitacions**: jerarquia, etnocentrisme, gust legítim = gust dominant, idealització de la cultura, ocultació d'asimetries.

JERARQUITZACIÓ

- Alta cultura / cultura popular.

Classisme

- Cultura occidental / no occidental.

Etnocentrisme (universalisme).

- Cultura / civilització.

Idealisme

- Cultura nacional / altres cultures nacionals

Nacionalisme (particularisme).

Patrimoni cultural = patrimoni nacional d'alta cultura.

WWW.ED-DOLMEN.COM

EL CONCEPTE ANTROPOLÒGIC

- Alteritat, diversitat, relativisme.
- Ontologia i fenomenologia (Tylor).
- Sistema simbòlic significatiu
- **Cultura**: constitutiva, simbòlica, universal i inclusiva, col·lectiva i pública, compartida, apresada, pràctica, plural, relativa, històricament particular, inserida en una societat.
- **Dignitat equivalent de totes les cultures**
- **Limitacions**: harmonia societat-cultura, excés de relativisme.

RELATIVITZACIÓ

- Nosaltres / altres (alteritat, diversitat, **relativisme**).
- Ontologia i fenomenologia
- Sistema simbòlic significatiu
- Democratització de la visió de la cultura

Patrimoni cultural = patrimonis diversos.

EL CONCEPTE SOCIOLÒGIC

- Desigualtat i asimetria: **capital cultural**.
- Estat **latent** (dissolt) i **manifest** (sòlid).
- **Multidimensionalitat**: ontologia, fenomenologia, carisma-norma i dimensió sociohistòrica.
- Individual (**creativitat**), grup (**identitat**), estructura (**camp social autònom**).
- **Regles** (sistema de significats i sentit) i **recursos** (específicament culturals).
- **Brúixola**: esquemes d'acció i comunicació.
- **Camp cultural**: de significació, de relació, de forces (agents) i de lluites.

EL CAPITAL CULTURAL

- **Capital cultural incorporat:** apropiat per l'agent o el subjecte.
- **Capital cultural objectivat:** obres artístiques, instruments, patrimoni cultural.
- **Capital cultural institucionalitzat:** títols, premis, certificacions, reconeixements institucionals.

ESTRUCTURACIÓ

- Desigualtat / asimetria (capital cultural): **cultura-societat**.
 - Regles i recursos
 - Camp cultural
 - **Diversitat**: intracultural i intercultural.
 - Multidimensionalitat
 - Anàlisi social estructural de la cultura (**text-context**).
- Patrimoni cultural = patrimoni extens.**

ANÀLISI ESTRUCTURAL

- Producció, distribució (transmissió o circulació) i recepció (consum).
- Relació entre el camp cultural i els altres camps socials.
- Relació entre el camp cultural i els processos i els contextos històrics.
- Les formes culturals són: intencional (intenció), convencional (convenció), estructural (estructura), referencial (referència), objecte de valoració (valor) i contextual (context): patrimoni cultural.

CULTURA

- Cultura com a humanitat (essència).
- Cultura com a civilització (societat).
- Cultura com a excel·lència (art).
- Cultura com a identitat (cultures).
- Cultura com a mercaderia (mercat).
- Cultura com a crítica (actitud).

CULTURA GLOBAL

- Etnocentrisme: dominació.
- Multiculturalisme: coexistència.
- Interculturalisme: intercanvi.
- Transculturalisme: mestissatge.
- Subcultures: diferència.
- Cultura global: diversitat cultural.